

Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning 2025

(till Regionstyrelsen Region Norrbotten och motsvarande hos länets kommuner)

[Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel](#) är gemensamma för Region Norrbotten och Norrbottens kommuner.

[Riktlinjerna](#) grundas på den för länets kommuner och Region Norrbotten gemensamma [hjälpmedelspolicyn](#). Riktlinjerna revideras årligen.

- Upphandling av hjälpmedelsprodukter grundas på dessa riktlinjer för förskrivning som är beslutade av politiken.
- Tydliga riktlinjer för förskrivare är viktiga i den individuella behovsbedömningen, för att förskrivare ska kunna ta ställning till om ett hjälpmedel kan förskrivas eller inte.
- Vid utskrivning från sjukhus ingår samverkan mellan regionens förskrivare och kommunernas förskrivare. [Rutin](#) för detta är framtagen.

Gränsdragning länets kommuner – Region Norrbotten

Vårdgivarnas ansvar för förskrivning av hjälpmedel för personer 18 år och äldre är beskrivet i [Gränsdragning enligt avtal 2013](#).

Region Norrbottens ansvar

Hälso- och sjukvården i Region Norrbotten har ansvaret för hjälpmedel som förskrivas från specialistenheter (t.ex. andning, hörsel, ortopedteknik, syn), hjälpmedel till barn och ungdomar under 18 år samt förskrivning från sjukhusens vårdenheter som inte är primärvårdens ansvar t.ex. psykiatri och logopedi, övriga hjälpmedel där läkare är förskrivare och hjälpmedel till asylsökande.

Årlig översyn

Översyn av riktlinjerna för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning görs årligen med den gemensamma värdegrunden och hjälpmedelspolicyn som underlag för eventuella förslag till förändringar.

Förslagen till förändringar av de riktlinjer som är gemensamma för vårdgivarna i Norrbotten tas fram av representanter från Norrbottens kommuner och Region Norrbotten i samråd med Länshjälpmedelsgruppen. Förslag till förändringar av riktlinjer som riktar sig till enbart regionens förskrivare ingår i hjälpmedelskonsulentverksamhetens uppdrag.

Enligt strategin för patient och brukarmedverkan i Norrbottens län sker samverkan med intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättningar och pensionärsorganisationerna i arbetet med förslag till riktlinjeförändringar. Medverkan har skett vid tre möten under året. De synpunkter som organisationerna lämnar gällande riktlinjerna ska tydligt framgå i den fortsatta beredningen.

Intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättningar och pensionärsorganisationernas synpunkter:

Intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättningar och pensionärsorganisationerna har vid årets tre möten informerats om förslagen. De har inget att invända mot förslagen.

Översikt förslag 2025

Förslag inför 2025 innehåller förtydliganden och förändringar av riktlinjer. Motivering till förtydliganden och förändrade riktlinjer, se respektive ISO-kod.

Förtydliganden är viktiga för att förskrivaren ska kunna göra en individuell behovsbedömning i samverkan med patienten. Tydliga riktlinjer är också viktigt så att ändamålsenliga produkter upphandlas.

Ändringar/Förtydligande per ISO-kod

ISO-kod	Norrbottens kommuner	Region Norrbotten	Ändring	Förtydligande Ingen ändring
04 33 06 Hjälpmedel för att bevara hud och vävnad intakt vid liggande	X	X	Förändring	
12 06 06 Rollatorer	X	X		Förtydligande
12 22 03 Manuella tvåhjulsdrivna rullstolar	X	X		Förtydligande
12 22 18 Manuella vårdarmanövrerade rullstolar	X	X	Text flyttas till annan ISO-kod	
12 27 07 Liggvagnar och paraplyvagnar	X	X	Ny ISO-kod, delad från 12 22 18	Ny ISO-kod, ingen ändring av text
12 24 09 Drivaggregat för manuella rullstolar	X	X		Förtydligande
18 09 04 Pallar		X	Tas bort pga ej MDR-klassade produkter	
18 18 10 Löstagbara stödskenor och handtag	X		Förändring	
18 12 28 Lyftbågar att fästa på sängar	X		Förändring: stryks	
22 03 03 Ljusfilter (absorptionsfilter)		X	Förändring	

22 03 06 Glasögon och kontaktlinser		X	Förändring	
22 03 12 Kikare och teleskop		X		Förtydligande
22 13 18 OCR-utrustning och OCR-programvara		X	Ny ISO-kod, delad från 22 36 18	
22 24 33 Snabb och Porttelefoner	X		Stryks	
22 36 12 Alternativa inmatningsenheter	X	X	Utgår delas upp på nya ISO-koder	
22 36 18 Programvara för inmatning	X	X	Utgår delas upp på nya ISO-koder	
22 39 06 Skrivare		X	Möjligt att förskriva till IKT-enheter	
24 13 09 Brytare för elektriska anordningar	X	X	Information från 22 36 12 förs över	
24 13 18 Tangentbord	X	X	Information från 22 36 12 förs över	
24 13 21 Pekarhjälpmedel	X	X	Information från 22 36 12 förs över	
24 13 24 Programvara för att handha elektriska anordningar	X	X	NY ISO-kod, riktlinjer från 22 36	
24 13 27 Tillbehör till hjälpmedel för att handha och kontrollera utrustning	X	X	Information från 22 36 12 förs över	

~~Genomstruken text~~ = Förslaget är att stryka den texten

Understruken text = Förslag till ny text

2025

04 33 06 Hjälpmedel för att bevara hud och vävnad intakt vid liggande

Hjälpmedel avsedda att omfördela tryck på ömtåliga delar av kroppen under längre perioder av sängliggande samt att förhindra sår och liggsår.

Hälskydd se 09 06 21 Häl-, tå- eller fotskydd

Sittdynor avsedda för att omfördela tryck se 12 25 06 Sittdynor och underlägg

Ryggdynor för att omfördela tryck se 12 25 03 Ryggstöd för rullstolar

Positioneringskuddar se 04 48 27 Hjälpmedel för kroppspositionering under behandling

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser tryckreducerande madrasser.

Vuxna

Ordinärt boende: ~~Distriktssköterska~~/Sjuksköterska

Särskilt boende: Sjuksköterska,

Arbetsterapeut enligt lokal tillämpning i vissa kommuner

Barn

~~Distriktssköterska~~/Sjuksköterska vid sårbehandling, arbetsterapeut inom barnhabilitering för övrig tryck- och smärtproblematik

Kriterier för förskrivning

Tryckutjämnande madrass kan förskrivas i förebyggande syfte och vid behandling av trycksår till patient med stor* funktionsnedsättning av:

b2702 tryckkänsl*, d.v.s. sinnesfunktion att uppfatta tryck mot eller på huden

b810 hudens skyddsfunktioner*, d.v.s. hudens funktioner för att skydda kroppen från fysiska, kemiska och biologiska hot*

b280 smärtförmåelse * d.v.s. förmåelse av obehaglig känsla som tyder på tänkbar eller faktisk skada i någon del av kroppens struktur.

b710 funktioner för rörlighet i leder* t.ex. felställningar

Motivering: Förändring angående kompetens, kräver ej vidareutbildning distriktssköterska vid förskrivning av tryckreducerande madrass.
--

12 06 06 Rollatorer

Landstinget: Rollator förskrivs som hjälpmedel med en egenavgift på 300 kr/st. från och med 1 januari 2005. Barn och ungdomar under 20 år eller patienter inom palliativ vård ska inte betala någon egenavgift.

Långtidsanvändning – Egenavgiften tas ut i öppenvård inom 1 månad.

Planerad korttidsanvändning max 4 månader – Ingen egenavgift.

Egenavgift tas ut:

- vid nyförskrivning av rollator och,
- vid byte av modell på grund av ändrat behov (förändring av funktionsnedsättningen och/eller omgivning)
- om korttidsanvändning övergår till långtidsanvändning

Egenavgift tas inte ut vid om rollatorn behöver bytas ut ~~byte~~ på grund av slitage/trasigt hjälpmedel. ~~behov av reparation av t.ex. bromsar, hjul på tidigare utprovad rollator~~

Kommunerna: Se respektive kommuns regelverk för avgifter

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut

Kriterier för förskrivning

Rollator kan förskrivas för patient med nedsatt gångförmåga som medför måttliga* eller stora* svårigheter att d4500 gå kortare sträckor* inomhus och/eller att d4502 gå på olika underlag* ex. ojämnt eller löst underlag utomhus när enklare gånghjälpmedel inte uppfyller behovet.

Rollator för planerad korttidsanvändning (max 4 månader) kan förskrivas till exempel efter operation.

En (1st) rollator kan förskrivas. Endast i undantagsfall kan två rollatorer förskrivas.

Undantag:

- om rollator ska nyttjas på olika våningsplan och patienten inte kan förflytta rollatorn mellan våningsplanen eller,
- om patienten inte kan ta sig i och ur bostaden på grund av att tillgång till hiss eller ramp saknas.

Om behovet och/eller miljön ändras så att kriterierna för att låna rollator inte är uppfyllda ska rollator/rollatorerna återlämnas.

Dubbla rollatorer kan inte förskrivas för att snö och smuts dras in i bostaden.

Leverantörens bricka och/eller korg kan förskrivas.

Motivering: Ett förtydligande av vem som behöver betala egenavgift.

12 22 03 Manuella tvåhjulsdrivna rullstolar

Egenavgift

Ingen egenavgift

Särskild förskrivning

Ja, för rullstol med uppresningsfunktion.

Ja, för lättviktsrullstol utanför sortiment.

Ja, för dyrare och lågfrekventa tillbehör.

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut

Kriterier för förskrivning

Förskrivning kan ske för d465 att förflytta sig med hjälp av utrustning* d.v.s. rullstol när andra förflyttningssätt inte är tillräckliga och för d4153 att bibehålla sittande ställning*.

Den enklaste modellen av rullstol, så kallad allroundrullstol, som tillgodoser förflyttningsbehovet och behovet av sittkomfort förskrivs i första hand. När allroundrullstol inte längre täcker individens behov utifrån b730 nedsatt muskelfunktion, vid frekvent/daglig användning av rullstol samt med målsättning att underlätta dagliga aktiviteter i omgivningen som rullstolen används i, kan aktivrullstol standard förskrivas. När aktivrullstol standard inte uppfyller behoven tillräckligt, kan aktivrullstol lättvikt förskrivas.

~~Lättviktsrullstol i sortiment kan förskrivas vid nedsatt b730 muskelkraftsfunktion *för underlätta individens förutsättningar i förhållande till aktiviteten och i vilken omgivning rullstolen ska användas. Om inte aktivrullstol lättvikt lättviktsrullstol i sortiment tillgodoser behovet, kontaktas hjälpmedelskonsulent inför särskild förskrivning.~~

För rullstol med uppresningsfunktion ska målsättningen vara att underlätta i dagliga livets aktiviteter. Rullstolen ska ge patienten ökad självständighet. Behovet av d4104 att stå* ska vara regelbundet, flera gånger per dag. Rullstol med uppresningsfunktion kan inte förskrivas för enbart ståträning.

Förskrivning av mer än en manuell rullstol för samma funktion kan endast göras när andra alternativ till förflyttning i den dagliga livsföringen inte finns.

Dyrare och lågfrekventa tillbehör, t ex. speciella däck eller drivringar, som underlättar självständig förflyttning, samt tillbehör som möjliggör självständig positionering i rullstolen, t ex. eltilt, kan förskrivas genom särskild förskrivning.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hembesök rekommenderas

Motivering: förändringarna i texten har syfte att tydliggöra för förskrivaren vilka kategorier av rullstolar det finns inom ISO-koden (hur man utgår från den enklaste modellen av rullstol, och att det därefter finns mer avancerade modeller att tillgå utifrån persons behov sett till funktionsförmåga och aktiviteter).

12 22 18 Manuella vårdarmanövrerade rullstolar

Manuella rullstolar avsedda att skjutas fram och styras av en assistent, som skjuter fram den med båda händerna på rullstolens handtag.

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut

Sulkyvagn: Arbetsterapeut och Sjukgymnast/Fysioterapeut

Särskild förskrivning

Ja, för terränggående sulkyvagn.

Kriterier för förskrivning

Manuell vårdarmanövrerad rullstol

Manuell vårdarmanövrerad rullstol kan förskrivas vid nedsatt d450 förmåga att gå*, nedsatt förmåga d460 att röra sig omkring på olika platser* och nedsatt förmåga d465 att förflytta sig med hjälp av utrustning*.

Manuellt vårdarmanövrerad rullstol kan förskrivas vid frekvent och regelbundet behov. Förskrivning kan även ske vid tillfälligt behov i den dagliga livsföringen/vardagliga aktiviteter, men ska då återlämnas efter användningen.

En enklare modell av manuellt tvåhjuldriven rullstol kan vara ett alternativ till manuellt vårdarmanövrerad rullstol. Har personen sedan tidigare en manuellt tvåhjuldriven rullstol förskriven ska den användas i första hand.

Vid val av modell bör även hänsyn tas till e340 personliga vårdgivare och personliga assistenter*, närstående och omgivningsfaktorer*.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hembesök rekommenderas

Sulkyvagn

~~Förskrivning av sulkyvagn ska underlätta förflyttning i vardagsaktiviteter i hemmet och närmiljön. Sulkyvagn kan förskrivas till barn när standardbarnvagn inte täcker barnets behov av sittställning/ komfort eller när barnet normalt sett uppnått en ålder då barnet normalt sett inte använder sulkyvagn.~~

~~Förskrivning av mer terränggående sulkyvagn kan ske då barnet vistas i en miljö där sulkyvagn med traditionella hjul eller annat förflyttningshjälpmedel inte fungerar.~~

Dubbelutrustning medges inte.

~~Tvillingvagn kan inte förskrivas då det inte finns godkända produkter.
Vagn i öppna handeln kan inte förskrivas eftersom det är en konsumentprodukt.~~

~~Cykeldrag kan inte förskrivas.~~

Eget ansvar

~~Regncape är eget ansvar.~~

Motivering: Ny ISO-kod för sulkyvagn, text flyttas till 12 27 07

12 27 07 Liggvagnar och paraplyvagnar

Hjälpmedel på hjul för en eller fler personer som ligger eller sitter, utformade för att manövreras och styras av en vårdare.

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut och Sjukgymnast/Fysioterapeut

Särskild förskrivning

Ja, för terränggående sulkyvagn.

Kriterier för förskrivning

Sulkyvagn

Förskrivning av sulkyvagn ska underlätta förflyttning i vardagsaktiviteter i hemmet och närmiljön. Sulkyvagn kan förskrivas till barn när standardbarnvagn inte täcker barnets behov av sittställning/ komfort eller när barnet normalt sett uppnått en ålder då barnet normalt sett inte använder sulkyvagn.

Förskrivning av mer terränggående sulkyvagn kan ske då barnet vistas i en miljö där sulkyvagn med traditionella hjul eller annat förflyttningshjälpmedel inte fungerar.

Dubbelutrustning medges inte.

~~Tvillingvagn kan inte förskrivas då det inte finns godkända produkter.
Vagn i öppna handeln kan inte förskrivas eftersom det är en konsumentprodukt.~~

~~Cykeldrag kan inte förskrivas.~~

Eget ansvar

~~Regncape är eget ansvar.~~

2024-10-21

**Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hembesök
rekommenderas**

Motivering: Ny ISO-kod för liggvagn och sulkyvagn.
Flyttas från 12 22 18 Manuella vårdarmanövrerade rullstolar för att
förskrivare lättare ska hitta i riktlinjerna

12 24 09 Drivaggregat för manuella rullstolar

Hjälpmedel som monteras på en manuell rullstol för att driva rullstolen med eller utan manuell kraft.

Egenavgift

Ingen egenavgift

Särskild förskrivning

Ja, vid ny förskrivning.

Nej, vid byte. Vid byte av drivaggregat ska kontakt tas med hjälpmedelskonsulent.

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut, vid självständig förflyttning krävs samråd med läkare.

Kriterier för förskrivning

Drivaggregat för vårdarmanövrering se kriterier för förskrivning 12 23 12

Drivaggregat kan monteras på rullstol för att underlätta förflyttning av annan person. Drivaggregat kan förskrivas som alternativ till elrullstol med vårdarstyrning.

Drivaggregat för självständig förflyttning se kriterier för förskrivning 12 23 03 och 12 23 06

Drivaggregat kan förskrivas till manuell rullstol för att underlätta för patienten att själv manövrera rullstolen. Drivaggregat kan förskrivas som ett alternativ till eldriven rullstol.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hembesök krävs.

Motivering: Förtydligande kring läkarsamråd

~~18 09 04 Pallar~~

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut inom barnhabilitering

Kriterier för förskrivning

ADL-bänk kan förskrivas till barn/ungdom med måttlig funktionsnedsättning*.

ADL-bänk till barn och ungdomar kan förskrivas till hemmet för att möjliggöra aktiviteter i dagliga livet, t.ex. ~~d540 att klä sig*~~.

Eget ansvar

~~Enklare pall i standardutförande är eget ansvar.~~

Motivering: Det finns en påklädningsspall som har förskrivits av barnhabiliteringen för att används när föräldrar ska hjälpa sitt funktionshindrade barn med påklädning. Den är dock inte MDR-klassad varför riktlinjerna tas bort då det inte finns några förskrivningsbara produkter att tillgå.

~~18 12 28 Lyftbågar att fästa på sängar~~

Löstagbara skenor som gör det möjligt för en person att förflytta sig i sängen eller sätta sig upp själv.

Här avses uppresningsstöd som monteras på privat säng.

Tillbehör till elektriskt reglerbara sängarna se 18 12 10

Fristående lyftbågar, se 12 31 09

Löstagbara stödskenor och handtag, se 18 18 10 (Stödstång)

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut

Kriterier för förskrivning

Uppresningsstöd kan förskrivas för att underlätta d410 att ändra grundläggande kroppsställning*.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hembesök krävs

Motivering: Uppresningsstöd flyttas till 18 18 10 då hjälptexten passar bättre med tänkt hjälpmedel. Har då inga hjälpmedel under denna ISO-kod.

18 18 10 Löstagbara stödskenor och handtag

Hjälpmedel, ofta raka eller vinklade stänger, som kan vara temporärt fästa på väggar, golv, tak eller möbler (t.ex. sängar) med hjälp av t.ex. klämmor eller sugproppar, och som kan tas bort utan hjälp av verktyg, för att ge stöd när en person ska ändra ställning.

Här avses expander-/stödstång och uppresningsstöd att montera på privat säng eller soffa.

Lyftbågar att fästa på sängar, se 18 12 28

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser produkter i aktuellt sortiment (~~expanderstång~~).

Arbetsterapeut, Sjukgymnast/Fysioterapeut

Kriterier för förskrivning

Expander-/stödstång och uppresningsstöd kan förskrivas för d420 att förflytta sig* såsom att göra en förflyttning från en yta till en annan och d410 att ändra grundläggande kroppställning*, som t.ex. att resa sig ur en stol eller soffa, samt för att lägga sig på en säng eller soffa, när enklare lösningar inte tillgodoser behovet.

Gränsdragning kommun- landsting avtal 2013: Hembesök krävs

Eget ansvar

Ordinärt boende:

Stödhandtag monterat på vägg är eget ansvar, ~~förutom den produkt som anges i riktlinjerna.~~

Motivering: Förändrar så att texten ska passa med uppresningsstöd till soffa.

22 03 03 Ljusfilter (absorbtionsfilter)

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Optiker, Synpedagog

Kriterier för förskrivning

Ljusfilter förskrivas till patient med nedsättning av b210 synfunktioner*.

Motivering: Ljusfilter provas ut och förskrivas idag av optiker till individer som har behov av minskad bländning och/eller bättre kontraster med målsättning att kunna delta i och genomföra aktiviteter i vardagen. Vid utprovning är individens upplevelse avgörande för val av filter. Idag har syncentralen brist på optiker

vilket medför långa väntetider till utprovning. För att fler ska få hjälp snabbare och då utprovning av ljusfilter utan styrka inte kräver kompetens av legitimerad optiker kan detta utföras av andra yrkesgrupper på syncentralen.

22 03 06 Glasögon och kontaktlinser

Egenavgift

Glasögon med ~~bågar~~ eller utan ~~ljusfilter och kontaktlinser~~ är belagda med en egenavgift på 500 kr/st från och med 1 januari 2004. Byte av glas 125 kr/st. Barn och ungdomar under ~~18~~ 20 år är befriade från egenavgift ~~för glasögon med bågar samt vid byte av glas i befintliga bågar~~. Se Avgiftshandboken.

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser glasögon och kontaktlinser till personer med synnedsättning kategori 1 eller högre (enligt klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem, Socialstyrelsen). Graderingen av synnedsättningen ska vara gjord med korrektion.

Optiker, Ortoplist och Ögonläkare på Ögonmottagningen för glasögonglas och kontaktlinser.

Optiker vid Syncentralen för glasögon, glasögonglas och kontaktlinser för vuxna och barn 8 år och äldre.

~~Ögonläkare för kontaktlinser??~~

Kriterier för förskrivning

Glas och eventuell båge kan förskrivas till person med synskärpa understigande 0,3 efter synkorrektion samt till person med blindhet och hornhinneförändringar. Ny förskrivning av glas/glasögon kan ske tidigast efter två år ~~om inte en synförsämring motsvarande 2/10 har skett~~.

Kontaktlinser kan förskrivas när synskärpan med båda ögonen understiger eller är lika med 0,3 med bästa glasögon. Kontaktlinser ska leda till en synförbättring på minst 2/10-delar jämfört med glasögon. Ny förskrivning av kontaktlinser kan ske tidigast efter 2 år.

Optiker verksam vid syncentralen kan förskriva glasögon/glasögonglas och kontaktlinser som hjälpmedel till personer som på bästa ögat och efter korrektion med glasögon eller kontaktlinser har en synskärpa som är 0,3 eller sämre enligt WHO's och Socialstyrelsens klassifikation av synnedsättning kategori 1 eller högre.

Motivering: Syncentralens verksamhet och resurser riktar sig till personer med synnedläggelse 0,3 eller sämre på bästa ögat med korrektion och optiker vid Syncentralen förskriver glasögon och kontaktlinser till personer 8 år och äldre. En optiker får endast efter anvisning av läkare eller under läkares ledning färdigställa, tillhandahålla eller lämna ut optiska hjälpmedel till barn under 8 år. På Syncentralen arbetar ingen ögonläkare och de har ingen tillgång till den professionen, en optiker får ej utföra synundersökningar på barn under 8 år. Ögonmottagningen har i dag egen tillgång till optiker. Gällande kontaktlinser så har konsument utbudet breddats de senaste åren. Det som tidigare var speciallinser och svårt att få tag i som konsument kan man i dag köpa själv via butik eller hemsidor.

22 03 12 Kikare och teleskop

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Optiker, Synpedagog.

Kriterier för förskrivning

Kan förskrivas till patient med nedsättning av b210 synfunktioner* och/eller b1561 visuell perception* som har svårighet eller inte alls kan ta del av visuell information på längre avstånd. Förskrivningsrätt gäller endast för monokikare

Motivering: De modeller av kikare som förskrivas via Syncentralen är idag huvudsakligen så kallad monokikare. Det är också den modell som upphandlas. Dessa kikare är små och lätta att bära med sig. Kikare förskrivas ofta i syfte att kunna avläsa text och symboler på avstånd t ex gatuskyltar, bussnummer, informationstavlor.

De modeller av binokikare som finns på marknaden är av typen sport och fritidskikare. Dessa kikare är utformade för att passa vid dessa aktiviteter och inte utformade för att bära med sig trafik-

/stadmiljö. Binokikare finns oftast endast i styrkor med starkare förstoring vilket begränsar användningsområdet och blir inte lämpliga för majoriteten av Syncentralens patienter.

22 13 18 OCR-utrustning och OCR-programvara

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Synpedagog.

Kriterier för förskrivning

Alternativ programvara kan förskrivas som tillbehör till

- personens egen Informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet)
- i särskilda fall till skolans IKT-enhet dator

Alternativ programvara utprovas på Syncentralen.

Regionen ansvarar för nödvändiga anpassningar när optiska hjälpmedel eller programvarans förstärkta inställningar inte är tillräckliga.

OCR-program kan förskrivas till person med nedsatt b210 synfunktion* och/eller nedsatt b1561 visuell perception* som vill tillgodogöra sig information som har skannats in via tal eller punktskrift.

Motivering: Ny ISO-kod, delad från 22 36 18

~~22 24 33 Snabb- och porttelefoner~~

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

Arbets terapeut för patient med funktionsnedsättning av neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner*

Synpedagog för patient med nedsättning av b210 synfunktioner* och b1561 visuell perception*.

Kriterier för förskrivning

Porttelefoner kan förskrivas till patient med rörelsehinder och uttalad svårighet att förflytta sig till ytterdörren i bostaden och som vistas ensam stor del av dygnet. Porttelefon kan inte förskrivas till entrédörr i flerfamiljshus.

För synpedagog avser förskrivningsrätten porttelefon till person med synnedsättning. Porttelefon kan förskrivas för ökad trygghet för person som vistas ensam stor del av dagen. När porttelefon behöver kompletteras med automatisk dörröppnare ansöks dörrautomatik genom bostadsanpassningsbidrag.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hembesök krävs.

Motivering: Stryks på grund av att det saknas godkända produkter.

22 36 12 Alternativa inmatningsenheter

Egenavgift

Ingen egenavgift

Särskild förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser pekskärmar, röststyrningsprogram, conceptplattor, skärmtangentbord.

Arbets terapeut, Logoped

Synpedagog: Conceptplattor

Kriterier för förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Eget ansvar

Från 18 års ålder är styrsatt för lek och träning eget ansvar.

Motivering: Stryks på grund av ersatt ISO-kod

~~22 36 18~~ Programvara för inmatning

Egenavgift

Ingen egenavgift.

Särskild förskrivning

För ordprediktionsprogram, talande tangentbord och alfabetiskt tangentbord

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser skärmläsningssystem, ordprediktionsprogram, talande tangentbord och alfabetiskt tangentbord.

Arbetsterapeut, Logoped

För ordprediktionsprogram: Enbart logoped för patienter med dyslexi och utvecklingsrelaterade språkliga svårigheter. Arbetsterapeut bör inhämta logopedbedömning inför förskrivning.

Synpedagog: OCR-program (textigenkänningsprogram)

Kriterier för förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Motivering: Stryks på grund av ersatt ISO-kod
---

22 39 06 Skrivare

Egenavgift

Ingen egenavgift

Förskrivningsrätt

För synpedagog avser förskrivningsrätten punktskrivare.

För hörselpedagog avser förskrivningsrätten skrivare i kombination med elektronisk kommunikation för dövblinda.

Synpedagog, Hörselpedagog

Kriterier för förskrivning

Punktskrivare kan förskrivas till person med nedsatt b210 synfunktion* och/eller nedsatt b1561 visuell perception* som huvudsakligen förväntas komma att, eller redan kommunicerar med hjälp av punktskrift och som vill tillgodogöra sig information från dator ~~informationsteknik~~ informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet) via punktskrift på papper.

~~Punktskrivare kan förskrivas när alternativ lösning inte kan användas t.ex. punktdisplay, text uppläst via talsyntes, MTM:s punktskrifts- och prenumerationservice.~~

Behovet av att använda punktskrivare i hemmiljö i den dagliga livsföringen ska vara regelbundet minst en gång per månad.

Motivering: I texten ovan är endast dator angivet men idag är det vanligt att nyttja alternativ som surfplatta eller mobiltelefon. Informationstexter, matrecept, räkningar mm hanteras idag lika ofta i mobiltelefoner och surfplattor som i dator. Som texten är utformad idag utesluter den de individer som inte har eller nyttjar dator.

24 13 09 Brytare för elektriska anordningar

Egenavgift

Ingen egenavgift.

Förskrivningsrätt

Arbetssterapeut, Logoped

Nedsättning av neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner samt nedsättning av specifika psykiska funktioner

Särskild förskrivning

Ja

För alternativt styrsätt med inköpskostnad max 4000 kr (nettopris från leverantör) till barn/ungdom t.o.m. 17 år gäller inte särskild förskrivning.

Kriterier för förskrivning

- Manöverkontakter ~~kan förskrivas~~ för fjärrstyrning av funktioner i bostaden se 24 13 03.

- Manöverkontakter ~~kan förskrivas~~ som tillbehör till

- personens egen Informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet) dator
- förskriven IKT-enhet dator (för närkommunikation)
- i särskilda fall till skolans IKT-enhet dator

Behovet av att använda IKT-enhet datorn ska bedömas som frekvent, d.v.s flera ggr/vecka.

Personen ska ha stora svårigheter att använda IKT-enhet dator i ett standardutförande för att d310-d369 kommunicera* och d160 – d179 tillämpa kunskap*.

Alternativt styrsätt till egen IKT-enhet dator kan förskrivas till barn/ungdom t.o.m.17 år för d880 engagemang i lek*.

Alternativt styrsätt ~~och programvara~~ kan även förskrivas i prekommunikativt syfte under en begränsad period, för att utreda personens förutsättningar att använda ett kommunikationshjälpmedel.

Eget ansvar

Från 18 års ålder är styrsätt för lek- och träning eget ansvar.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Motivering: Hänvisning till 22 36 tas bort och texten läggs in i denna riktlinje. Ingen förändring i innehåll.

24 13 18 Tangentbord

Här ingår t.ex. tangentbord för punktskrift, skärmtangentbord.

Egenavgift

Ingen egenavgift.

Särskild förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Ja

För alternativt styrsätt med inköpskostnad max 4000 kr (nettopris från leverantör) till barn/ungdom t.o.m. 17 år gäller inte särskild förskrivning.

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser tangentbordsöverlägg, förstorade tangentbord, minitangentbord och punktskriftstangentbord.

Arbetsterapeut, Logoped

Synpedagog: punktskriftstangentbord

Kriterier för förskrivning

~~Se 22-36 Inmatningsenheter till datorer~~

Tangentbord kan förskrivas som tillbehör till

- personens egen Informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet) dator
- förskriven IKT-enhet dator (för närkommunikation)
- i särskilda fall till skolans IKT-enhet dator

Behovet av att använda IKT-enhet dator ska bedömas som frekvent, d.v.s. flera ggr/vecka.

Personen ska ha stora svårigheter att använda IKT-enhet datorn i ett standardutförande för att d310-d369 kommunicera* och d160 – d179 tillämpa kunskap*.

Tangentbord till egen IKT-enhet dator kan förskrivas till barn/ungdom t.o.m. 17 år för d880 engagemang i lek*.

Punktskriftstangentbord kan förskrivas till person med nedsatt b210 synfunktioner* och/eller b1561 visuell perception* som är i behov av punktanpassning till ~~dator~~ IKT-enhet (Informations och Kommunikationsteknik).

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Eget ansvar

Standardtangentbord ~~och standardmöss~~ är eget ansvar. Från 18 års ålder är styrsätt för lek- och träning eget ansvar.

Motivering: Hänvisning till 22 36 tas bort och texten läggs in i denna riktlinje. Ingen förändring i innehåll.

24 13 21 Pekarhjälpmedel för datorer

Egenavgift

Ingen egenavgift.

Särskild förskrivning

~~Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer~~

Ja.

För alternativt styrsätt med inköpskostnad max 4000 kr (nettopris från leverantör) till barn/ungdom t.o.m. 17 år gäller inte särskild förskrivning.

Förskrivningsrätt

Förskrivningsrätten avser olika möss, musklickningsprogram och olika styrspakar.

Arbeterapeut, Logoped

Kriterier för förskrivning

~~Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer~~

~~Alternativt styrsätt och~~ Programvara kan förskrivas som tillbehör till

- personens egen Informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet) dator
- förskriven IKT- enhet dator (för närkommunikation)
- i särskilda fall till skolans IKT-enhet dator

Behovet av att använda IKT-enhet datorn ska bedömas som frekvent, d.v.s. flera ggr/vecka.

Personen ska ha stora svårigheter att använda IKT-enhet dator i ett standardutförande för att d310-d369 kommunicera* och d160 – d179 tillämpa kunskap*.

Alternativt styrsätt till egen IKT-enhet dator kan förskrivas till barn/ungdom t.o.m.17 år för d880 engagemang i lek*.

Alternativt styrsätt ~~och programvara~~ kan även förskrivas i prekommunikativt syfte under en begränsad period, för att utreda personens förutsättningar att använda ett kommunikationshjälpmedel.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Eget ansvar

~~Standardtangentbord och~~ Standardmöss är eget ansvar. Från 18 års ålder är styrsätt för lek- och träning eget ansvar.

Motivering: Hänvisning till 22 36 tas bort och texten läggs in i denna riktlinje. Ingen förändring i innehåll.

24 13 24 Programvara för att handha elektriska anordningar

Här ingår t.ex. programvara för styrning av personlig miljö, tangentbord på skärmen, taligenkänningsprogram och programvara för musfunktioner.

Egenavgift

Ingen egenavgift.

Särskild förskrivning

Ja

För alternativt styrsätt med inköpskostnad max 4000 kr (nettopris från leverantör) till barn/ungdom t.o.m. 17 år gäller inte särskild förskrivning.

Förskrivningsrätt

Arbetsterapeut, Logoped

Kriterier för förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Alternativt styrsätt och Programvara kan förskrivas som tillbehör till

- personens egen Informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet) dator
- förskriven IKT- enhet dator (för närkommunikation)
- i särskilda fall till skolans IKT-enhet dator

Behovet av att använda IKT-enhet dator ska bedömas som frekvent, d.v.s. flera ggr/vecka.

Personen ska ha stora svårigheter att använda IKT-enhet dator i ett standardutförande för att d310-d369 kommunicera* och d160 – d179 tillämpa kunskap*.

Alternativt styrsätt till egen IKT-enhet dator kan förskrivas till barn/ungdom t.o.m.17 år för d880 engagemang i lek*.

Alternativt styrsätt och Programvara kan även förskrivas i prekommunikativt syfte under en begränsad period, för att utreda personens förutsättningar att använda ett kommunikationshjälpmedel.

Eget ansvar

Standardtangentbord och standardmöss är eget ansvar. Från 18 års ålder är styrsätt för lek- och träning eget ansvar.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Motivering: Ny ISO kod. Riktlinjer för hjälpmedel under den här ISO koden har tidigare legat under 22 36. Ingen förändring.

24 13 27 Tillbehör till hjälpmedel för att handha och kontrollera utrustning

Egenavgift

Ingen egenavgift.

Särskild förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Ja

För alternativt styrsätt med inköpskostnad max 4000 kr (nettopris från leverantör) till barn/ungdom t.o.m. 17 år gäller inte särskild förskrivning.

Förskrivningsrätt

~~Förskrivningsrätten avser tangentbords- och musersättare.~~

Arbets terapeut, Logoped

Kriterier för förskrivning

Se 22 36 Inmatningsenheter till datorer

Alternativt styrsätt och Programvara kan förskrivas som tillbehör till

- personens egen Informations- och kommunikationsteknikenhet (IKT-enhet) dator
- förskriven IKT- enhet dator (för närkommunikation)
- i särskilda fall till skolans IKT-enhet dator

Behovet av att använda IKT-enhet datorn ska bedömas som frekvent, d.v.s. flera ggr/vecka.

Personen ska ha stora svårigheter att använda IKT-enhet datorn i ett standardutförande för att d310-d369 kommunicera* och d160 – d179 tillämpa kunskap*.

Alternativt styrsätt till egen IKT-enhet dator kan förskrivas till barn/ungdom t.o.m.17 år för d880 engagemang i lek*.

Alternativt styrsätt och Programvara kan även förskrivas i prekommunikativt syfte under en begränsad period, för att utreda personens förutsättningar att använda ett kommunikationshjälpmedel.

Gränsdragning kommun-landsting avtal 2013: Hälsocentral i första hand.

Eget ansvar

Från 18 års ålder är styrsätt för lek och träning eget ansvar

Motivering: Hänvisning till 22 36 tas bort och texten läggs in i denna riktlinje. Ingen förändring i innehåll.